

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១

ចៅក្រម យូ ប៊ុនឡេង

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

តាមរយៈ សាអេឡិចត្រូនិច

**កម្មវត្ថុ: សំណើសុំបញ្ជាក់សម្ភារៈដែលដិតជាមកក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និង ស្នើសុំប្រកាស
លេខបញ្ជីការងារ**

លោកចៅក្រម យូ ប៊ុនឡេង ជាទីគោរព:

យើងបានអានដោយស្រងាកចិត្តនូវសេចក្តីសម្រេចនាពេលថ្មីៗនេះរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
លើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ Robert Hamill
នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ នៅ អវតក^១ និងរបាយការណ៍សារព័ត៌មានជាបន្តបន្ទាប់^២។

បន្ទាប់ពីបានអានយោបល់ដាច់ដោយឡែករបស់ចៅក្រម Downing និងចៅក្រម Lahuis^៣
យើងយល់ឃើញថា លោកចៅក្រម (និងសហសេវិករបស់លោកដែលទើបតែចាកចេញ) បាន
“ប្រព្រឹត្តភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរខាងនីតិវិធី រួមមានការចុះកាលបរិច្ឆេទថយក្រោយលើឯកសារ ការ

¹ ឯកសារលេខ D-11/2/4/4, “សេចក្តីពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកា
សម្រេចស្តីពីការទទួលយកដាក់សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី Rober Hamill ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១
ERN 00748542–00748564 (“សេចក្តីពិចារណារបស់ អបជ”)។

² សូមមើលផងដែរ Julia Wallace, *Cambodia Daily*, ‘KRT Judges List Failings of Blunk, Bunleng’, ចុះថ្ងៃទី
២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១); Mary Kozlovski, *Phnom Penh Post*, ‘Judges Decry KRT Missteps’, ចុះថ្ងៃទី ២៦
ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១) ។

³ សូមមើលការពិចារណារបស់ អបជ នៅកថាខណ្ឌទី១២-១៦ (ទៅព័រ ៩-១២) ។

កែប្រែជាសម្ងាត់នូវឯកសារ និងការខកខានមិនបានជូនដំណឹងឱ្យបានត្រឹមត្រូវដល់មេធាវី
ការពារក្តី” ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣^៤។

ដោយពិចារណាលើតួនាទីដ៏សំខាន់របស់លោកចៅក្រមក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងតាក់តែង
ដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០២ ការលាតត្រដាងថ្មីៗនេះរបស់ចៅក្រមបរទេសនៅអង្គបុរេ
ជំនុំជម្រះ បង្ហាញពីមន្ទិលសង្ស័យលើសុច្ឆរិតភាពក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និងដីកាដោះស្រាយ។
អាស្រ័យហេតុនេះហើយ យើងខ្ញុំសូមស្នើលោកចៅក្រមបង្ហាញជាបន្ទាន់នូវរាល់ឯកសារក្នុងសំណុំ
រឿង ០០២ ដែលមានការចុះកាលបរិច្ឆេទថយក្រោយ កែប្រែជាសម្ងាត់លើឯកសារ ឬក៏កែត្រួត,
និង/ឬ លាក់បំបាត់ពីមេធាវីការពារក្តី។

យើងខ្ញុំចាត់ទុកសេចក្តីថ្លែងការរបស់ចៅក្រមបរទេសនៃ អបជ បង្កើតបានជាអ្វីដែលលើសពី
“ភស្តុតាងបឋម (*Prima facie*) នៃការប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ”^៥។ សេចក្តីថ្លែងការនេះ
នាំទៅរកការសន្និដ្ឋានដែលស្ទើរតែមិនអាចចៀសមិនផុតថា លោកចៅក្រម និងចៅក្រម Blunk
បានចូលរួមក្នុងការប្រព្រឹត្តិមួយដែលអាចពិពណ៌នាបានថាជាបទឧក្រិដ្ឋ^៦។

នៅក្នុងចម្លើយតបដែលចេញដោយការិយាល័យរបស់លោកកាលពីម្សិលមិញ លោកបាន
លើកឡើងថា “ការកែតម្រូវតែលើចំណុចច្បាប់ខ្លះតែប៉ុណ្ណោះ”^៧ គឺមិនត្រឹមត្រូវទេ ដោយសារតែវា
មិនបានបង្ហាញពីអ្វីដែលយើងខ្ញុំចាត់ទុកថា ជាការប្រព្រឹត្តិខុសដ៏ធ្ងន់ធ្ងររបស់លោក គឺការកែបន្លំការ
រកឃើញក្រោយអង្គហេតុរបស់តុលាការ (*post facto*) ដែលអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។ ដូចដែលបាន

⁴ Julia Wallace, *Cambodia Daily*, ‘KRT Judges List Failings of Blunk, Bunleng’, ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ
២០១១ ។

⁵ Mary Kozlovski, *Phnom Penh Post*, ‘Judges Decry KRT Missteps’, ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១ ។

⁶ សូមមើល ឧបទាហរណ៍មាត្រា ៦២៩ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ការកែបន្លំប្រព្រឹត្តិក្នុងវិធានយុត្តិធម៌ ឬការកែបន្លំ
ប្រព្រឹត្តិក្នុងឯកសារដែលចេញដោយរាជការសាធារណៈ ដើម្បីធ្វើការកាត់សំគាល់សិទ្ធិ អត្តសញ្ញាណ ឬឋានៈ ដើម្បី
យល់ព្រមដល់ការអនុញ្ញាត ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី៥ ឆ្នាំ ទៅ១០ ឆ្នាំ)។

⁷ សូមមើលសេចក្តីថ្លែងការណ៍ពីការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (អត្ថបទបកប្រែក្រៅផ្លូវការ) ថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា
ឆ្នាំ២០១១ ។

កត់សម្គាល់ដោយចៅក្រម Downing និងចៅក្រម Lahuis “ការកែបន្លំទាំងនេះមានគោលបំណង
ដោយមិនសមហេតុផល ដើម្បីជួសជុលការខូចខាតនានានៅក្នុងដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់”⁸ ។

ហេតុដូច្នេះ យើងខ្ញុំបញ្ជូនលិខិតនេះទៅព្រមជាមួយសំណើសុំឱ្យមានការស៊ើបអង្កេតខាង
វិន័យចំពោះការប្រព្រឹត្តខុសរបស់លោកចៅក្រម ទៅឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម⁹ ។

ដោយគោរព

Michiel PESTMAN & Victor KOPPE
សហមេធាវីបរទេស

Andrew IANUZZI & Jasper PAUW
ទីប្រឹក្សាច្បាប់

- ចម្លងជូន៖ ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
 រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌
 អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសាលាឧទ្ធរណ៍
 ប្រធានគណៈមេធាវីកម្ពុជា
 អគ្គលេខាធិការរងអង្គការសហប្រជាជាតិ
 អវតក អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
 អវតក ចៅក្រម អបជ
 អវតក ការិយាល័យរដ្ឋបាល
 អវតក ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
 អវតក មេធាវីការពារក្តី និង អង្គភាពគាំពារការពារក្តី
 អវតក មេធាវីនាំមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

⁸ សូមមើលការពិចារណារបស់ អបជ នៅកថាខណ្ឌទី១៤ (ទៅពីរ ១០) (បញ្ជាក់បន្ថែម) ។

⁹ សូមមើលរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជានៅមាត្រា ១៣២ (ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ជាអ្នកធានាឯករាជ្យនៃអំណាចតុលាការ ។ ឧត្តម
 ក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជួយព្រះមហាក្សត្រក្នុងកិច្ចការនេះ ។ មាត្រា ១៣៣៖ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមសម្រេច
 ដាក់វិន័យលើចៅក្រមដែលបានប្រព្រឹត្តខុស។ មាត្រា១៣៤៖ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមត្រូវប្រជុំក្រោមអធិបតីភាព
 នៃប្រធានតុលាការកំពូលឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល អាស្រ័យលើករណីទាក់ទងនឹងចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញា)
 សូមមើលផងដែរច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នៅមាត្រា ៩, ១២- ១៧ ។

